

Analys/Peter Grensund

Årets bästa datajournalistik

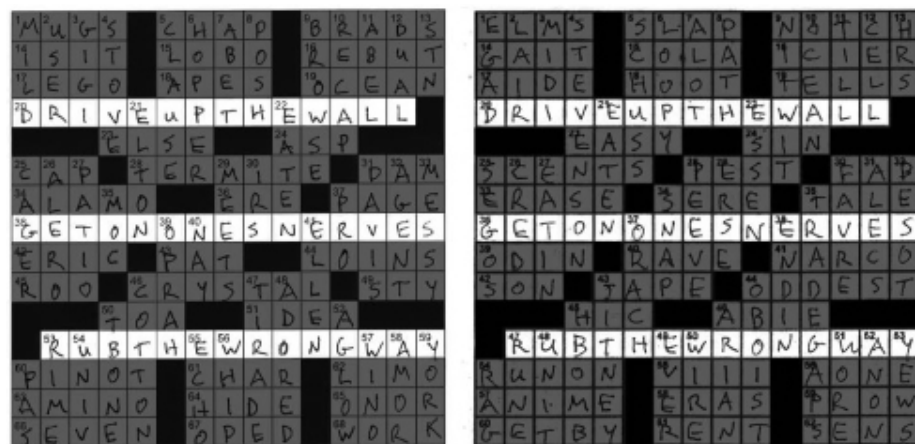
I år tävlar 471 bidrag i Data Journalism Awards, där världens bästa datadrivna journalistik koras. Peter Grensund från J++ Stockholm sitter med i förjuryn och har sammanställt sina spaningar för Medievärldens räkning.

1. Gräv med datadriven metod

» Det kanske mest imponerade datadrivna grävet är avslöjandet av riggade matcher inom herrtennisen. BuzzFeed-reportern John Templon tog hjälp av statistiker för att analysera odds och resultat från 26 000 matcher. De kunde snart identifiera en grupp spelare som rutinmässigt förlorade matcher med "avvikande bettningmönster". Storyn tog ytterligare fart när det visade sig att tennisvärlden tystat ned en intern rapport flera år tidigare.

Mest nördigt knäppa och UG-ansvarsutkrävande knäcket: genom att skapa hem en databas med 52 000 korsord och låta ett litet pythonprogram matcha korsordspar med likheter uppdagades att redaktören på USA Today satt i system att kopiera korsord. Den plagierande korsordsmakaren blev efter avslöjandet tvungen att lämna sin tjänst.

Varför intressant: Här finns genrens största styrka. Vid sidan av Panamadokumenterna görs en mängd imponerande grävjobb som drar nytta av reportrars nyvunna datafärdigheter och analysmetoder.

PETER GRENSUND
Datajournalist

Journalist och medgrundare till
Journalism++ Stockholm.

"DEN PLAGIERANDE
KORSORDSMAKAREN
BLEV EFTER AVSLÖJANDET
TVUNGEN ATT LÄMNA SIN
TJÄNST"

■ LÄNKAR

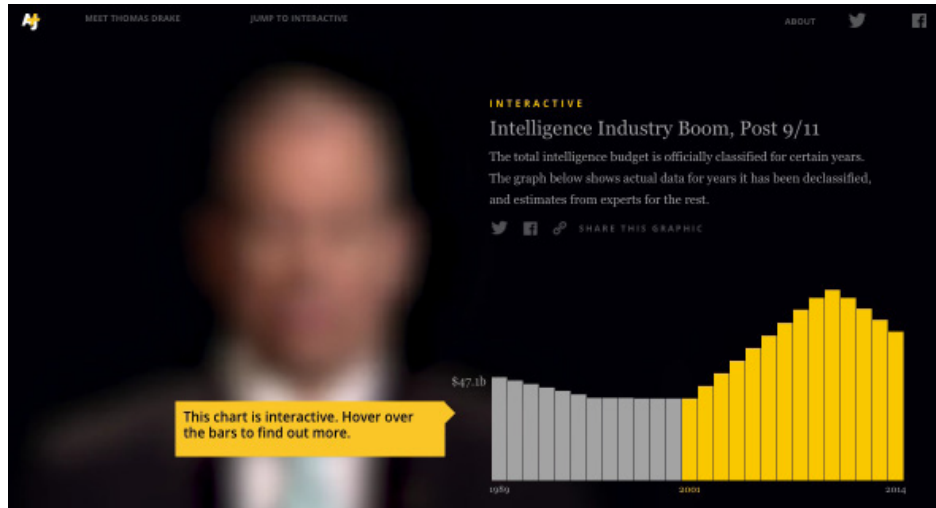
The Tennis Racket:
[www.buzzfeed.com/
heidiblake/the-tennis-
racket?utm_term=
uePWggvwo#.
rwyppmmBBXK](http://www.buzzfeed.com/heidiblake/the-tennis-racket?utm_term=.uePWggvwo#.rwyppmmBBXK)

Korsordsgrävet:
[fivethirtyeight.com/
features/a-plagiarism-
scandal-is-unfolding-in-the-
crossword-world/](http://fivethirtyeight.com/features/a-plagiarism-scandal-is-unfolding-in-the-crossword-world/)

**Medie
världen**
Premium

2. Rörlig bild allt mindre interaktiv

» Experimenten med att gifta ihop videoformatet med interaktiv presentation fortsätter.

■ LÄNKAR

Thomas Drake:
projects.aljazeera.com/2014/money-in-politics/

Money in politics: <http://projects.aljazeera.com/2014/money-in-politics/>

Ett av finalbidragen i Data Journalism Awards 2016 låter användaren utforska delningsbara diagram insprängda i videostoryn om visseblåsaren Thomas Drake. Det är rätt elegant men det man bör notera är att "interaktiviteten" är högst begränsad och understryker den rådande trenden att hellre paketera smart än erbjuda tillgång till all data.

WHO REALLY RUNS WASHINGTON?

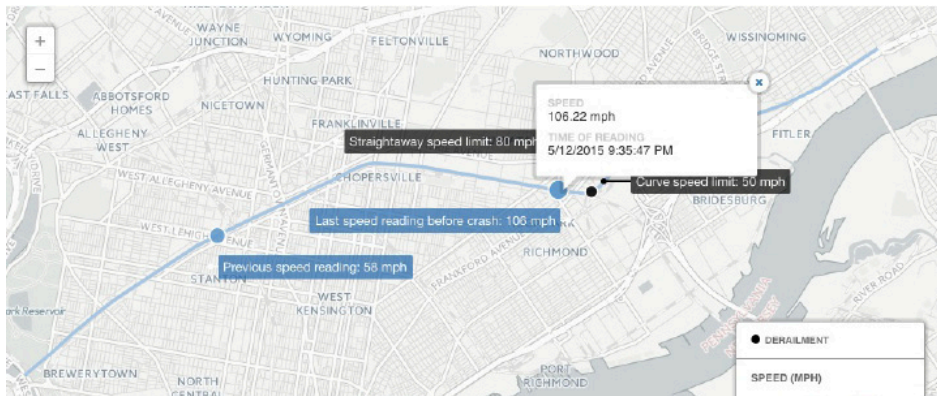
To personalize this video, provide an address in the field below or leave the field blank to watch a video about politicians from the Raleigh, N.C. area.

Press enter or click on the play button below to begin the video.

Varför intressant: Al Jazeera är ledande i genren, bland annat kodade Joanna Kao en variant där användaren utifrån ett geografiskt inputvärde kunde generera olika grafikinhåll för samma filmsnutt.

3. Datadriven metod i Breaking news-läge 1

» Den datadrivna journalistiken har med rätt förberedelser potentialen att vara nyhetsledande. Speciellt om man har ett skript som var femte minut skannar av transportmyndighetens trafikdatabas och samlar alla tågens position, hastighet och metadata. Och sedan kraschar ett persontåg.

Det här hände utanför Philadelphia i fjol. Och medan konkurrenterna inväntade haveriutredning och operatörens presskonferenser hade Al Jazeera America morgonen därpå den exklusiva nyheten att tåget inte bara körde för fort, utan exakt hur mycket fortare än alla andra tåg på den specifika olyckssträckan det körde.

■ LÄNKAR

Tågolyckan utanför Philadelphia:
america.aljazeera.com/multimedia/2015/5/map-derailed-amtrak-sped-through-northeast-corridor.html

Scalia:
fivethirtyeight.com/features/how-scalia-became-the-most-influential-conservative-jurist-since-the-new-deal/

fivethirtyeight.com/features/obama-wont-be-able-to-replace-scalia-with-a-justice-as-liberal-as-sotomayor/

Datadriven metod i Breaking news-läge 2

» Ett annat vaket nyhetsjobb gjordes i samband med att en av domarna i USA:s högsta domstol oväntat avled. ESPN-ägda FiveThirtyEight lutade sig då mot algoritmer och textanalys i stället för tyckande från de politiska bedömarna. Resultatet blev vinklar av typen: "Scalia var den mest omskrivna domaren de senaste 15 åren" och "Nej, Obama kan inte ersätta Scalia med någon lika liberal som Sotomayor".

Varför intressant: De här två jobben berättar mycket om hur ett datadrivet angreppssätt kan spetsa rapporteringen i nyhetsläge. Och göra avsändaren nyhetsledande.

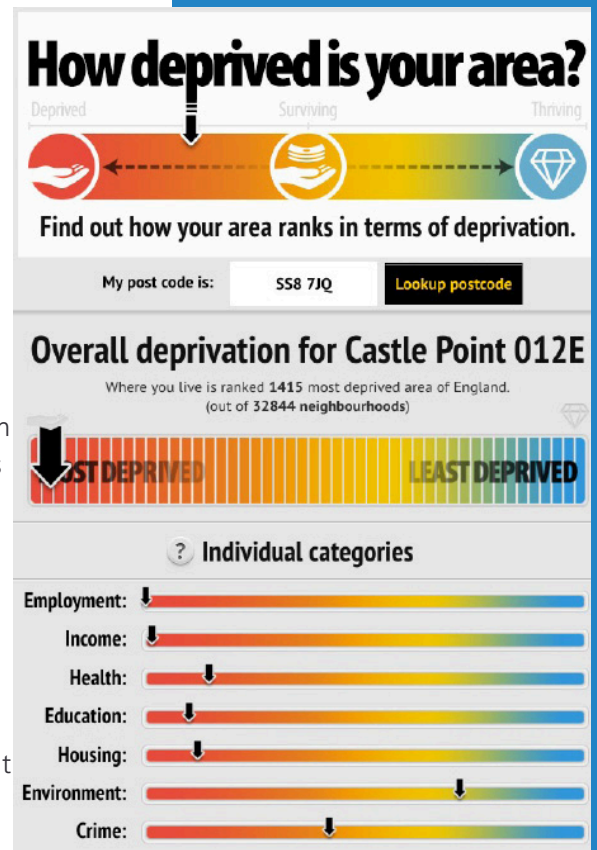
4. Trinity Mirror kavlar upp ärmarna

>> Den mediekoncernägare som vill sätta upp en produktiv enhet med datajournalister bör åka på studiebesök till Trinity Mirrors Data Unit. Här handlar det om blue collar reporting med ett datadrivet angreppssätt. Gruppen förser Trinity Mirrors 240 titlar med regionala vinklar och nyhetsappar.

De fem reportrarna lägger mycket krut på att systematiskt begära ut handlingar och sammanställa data. Tillsammans med en kodare och en ux:are utvecklar man reproducerbara javascriptwidgetar som ofta fälls in i vanliga artikelflödet och elegant expanderar för visningsvyn.

Ett exempel med typisk Mirror-rubbe: How deprived is your area? (Till höger)

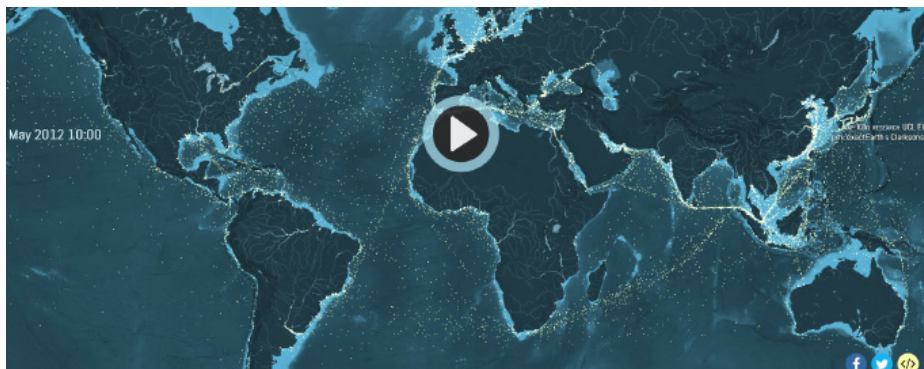
Varför intressant: Den svenska mediekoncern som kan copypastea Mirrors upplägg får en kraftfull storymaskin som kan det mesta: hitta nya stories, hitta superlokala vinklar, utveckla ett personligt tilltal samt publicera i ett nafs.

5. Den stora visualiseringen om allt

>> För några år sedan gick det inte en dag utan att det dök upp en Datavisualisering om Allt™ (DoA) i mitt flöde. Det kunde vara alla slavskepp från Afrika till de nordamerikanska kolonierna eller alla flighter till och från Schipol. Ibland var designen magisk, ibland bara meningslös. Gemensamt för nästan alla: de berättade inget. Och inte tjänade de som exempel att kopiera.

Årets bästa DoA går emot den bilden. Projektet Shipmap har försetts med förklarande ljudspår och är en uppvisning i komprimeringsteknik och animering av sisådär 250 miljoner datapunkter. Som få andra journalistiska alster lyckas den även visa hur fraktfartyg smörjer världens ekonomier och invånare med olja, konsumtionsvaror och livsmedel. Som en kunskapskanalendokumentär på två minuter.

Varför intressant: Tja, den som lyckas med en DoA lär driva trafik i flera år framöver.

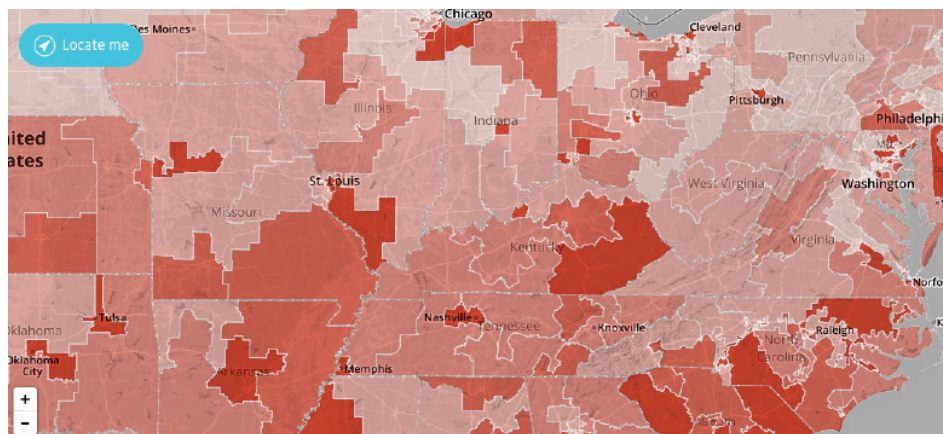
■ LÄNKAR

How deprived is your area?
<http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/10-worst-deprived-places-england-6548105>

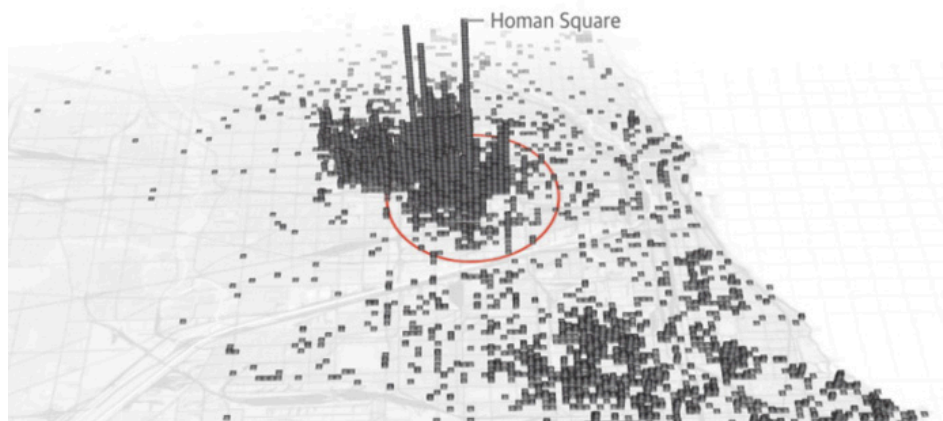
Shipmap:
<https://www.shipmap.org/>
Byrån bakom är prisbelönta Kiln i London.

6. Guardian

» En spaning om datadriven journalistik hamnar förr eller senare vid Guardian. Flera jobb från bolagets amerikanska satsning sticker ut. Till exempel kan den mobilvänliga nyhetsappen "Vad har din politiker gjort angående vapenkontroll?" tjäna som förlaga för svenska granskningar av politikernas faktiska arbete i specifika frågor.

Även Guardians granskning av Homan Square förtjänar ett omnämnande. En smått osannolik story om en lagerlokal i Chicago dit polisen i hemlighet förde misstänkta för förhör. Ingen försvarare närvarade, anhängiga fick intialt inget veta. 6 000 av 7 185 bortförda var svarta.

Varför intressant: Vad Helena Bengtsson med kolleger gör på Guardian är alltid intressant.

■ LÄNKAR

Congress shooting deaths:
www.theguardian.com/us-news/ng-interactive/2015/dec/14/gun-control-laws-congress-shooting-deaths-nra-lobby-campaign-donations

Homan Square
www.theguardian.com/us-news/ng-interactive/2015/oct/19/homan-square-chicago-police-detainees

Slutsatser

- » En trist reflektion efter att ha gått igenom tävlingsbidragen är att de svenska bidragen inte är fler än sex stycken. Jämförelsevis håller de en låg ambitionsnivå vad gäller egeninsamlad data och originalidé.
- » Den tydligaste trenden är annars att den datadrivna journalistiken blivit global och på allvar integrerats i de redaktionella verktygen. I dag bygger reportrar egna scrapers och grafikredaktioner jobbar tätt ihop med ux:are och kodare. Detta är inte längre en målbild efter nästa omorganisation utan hur arbetet ser ut på många redaktioner i dag.
- » Visserligen kanske bara någon eller ett fåtal på en redaktion förstår vad man kan göra med en läckt databas. Men en hjärna räcker ofta för att tänka ut vad ett skript ska göra och hur man skulle vilja bearbeta materialet. Därtill syns en vilja att ta hjälp av teknisk expertis och programvara utanför redaktionen, vilket till exempel skett under arbetet med Panamadokumenten samt på bolaget Neo Technology.
- » Utifrån de inskickade bidragen är det uppenbart att den grävande journalistiken gynnats enormt av kompetensuppgraderingen. Så efter några år av hype & buzz har datajournalistik som metod mognat till att de facto generera bra stories.

■ LÄNK

De 63 shortlistade finalbidragen och vinnarna i DJA:
www.globaleditorsnetwork.org/programmes/data-journalism-awards/

LÄS OCKSÅ: "Datajournalistikens 5 framgångsfaktorer"

Analysen "Hur har datajournalistiken landat" av Ester Appelgren kommer att publiceras inom kort.

**Medie
världen**
Premium